

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadržni dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 91.

Sreda 14. novembra 1928.

Leto III.

Oblastna konferenca SSJ za Mariborsko oblast.

Strankina konferenca zahteva razpust parlamenta in razpis svobodnih volitev. — Obsodba Koroščevega re-
žima. — Želja za izpremembo ustave.

V nedeljo, dne 11. t. m. se je vršila v kazinski dvorani v Mariboru oblastna konferenca naše stranke, ki je bila tako po številu delegatov in gostov, kakor tudi po referatih, poročilih in po debati, ki se je tam vršila, resen izraz razpoloženja in naraščajoče moči Socijalistične stranke v mariborski oblasti.

Že glede na poset konference nas je navdajal z radostjo in nas še bolj utrdil v veri, da pojde sedaj delavsko gibanje pod načelom neizprosne razredne borbe brzih korakov naprej k zaželenim uspehom. V par letih pridnega dela bo izravnan škoda, ki jo je pokret utrpel vsled razkolnikov z desne in leve in pa radi plemenskega šovinizma, pod katerega vpliv delavstvo in kmečko ljudstvo kaj rado zapade.

Z našim poslancem smo si odprli pot med najširše plasti delovnega ljudstva. Pod njegovim neumornim agitacijskim delom in pod spretnim vodstvom strankinega tajnika s. Eržena, mora naša stranka odslej naprej beležiti v svoji borbi le še uspehe.

Ob 9. uri dopoldne je otvoril konferenco oblastni poslanec s. Grčar, pozdravil došle delegate in goste ter želel konferenci obilo uspeha. Spomnil se je ob tej priliki smrti poznane delavskega borca s. Resla, ki je pred nekaj dnevi v Gradcu preminul. Vsi navzoči so stoji poslušali kratek nekrolog za pokojnikom in h koncu vzklili: Slava mu.

Nato sta bila izvoljena v predsedstvo: ss. Bahun in Baraga. V verifikacijski odbor pa ss.: Petejan, Valenčak, Hrastnik, Stauc, Rottmannova Eržen. V odbor za resolucije so prišli ss.: Petejan, Grčar, Eržen, Baraga, Iwavec in Srebotnik.

Med gosti smo opazili na konferenci ss. dr. Adžijo in Bekerja iz Zagreba, ki sta zastopala dozdevno strank. opozicijo. Za ljublj. oblastno organizacijo sta prišla ss. dr. Jelenec in Koren. Za glavno strankino vodstvo v Beogradu pa s. Topalović, ki jih je tajnik stranke toplo pozdravil.

Nadalje čita s. Eržen pozdrav graških sodrugov, ki žele konferenci obilo uspeha in več moči delovnemu ljudstvu v tej državi. Konferenca bi se bili radi udeležili, ker pa obhajajo obletnico republike, ki jo v današnji Avstriji spoštuje in brani le še delavstvo, vsled tega niso mogli nikogar na konferenco delegirati. Ko je slednjič pozdravil konferenco še s. Koren iz Ljubljane, se je nato prešlo k praktičnemu delu.

Poročilo oblastnega tajništva.

Prvi referat je imel s. Eržen v imenu oblastnega tajništva. »Kjer se seje, tam se tudi žanje in kjer se dela, tam se tudi vstvarja.« Ta stara prislovica drži tudi v političnem življenju delovnega ljudstva. S. Erženu bi pravzaprav ne bilo treba niti dajati kongresu posebnega poročila. Kajti pred vsakim delegatom leži na mizi 44 strani obsežno tiskano poročilo oblast. tajništva, ki je najtemeljitejšo poročilo naše stranke v njenem po-

vojnem delovanju. Že to samo poročilo je dovolj nazoren dokaz naše moči in našega dela.

Tu najdemo vse, kar naš zaupnik za svoje agitacijsko delo rabi. V posebnih člankih se obravnava politični položaj v državi. Politični in socialni reakciji pod vlado dr. Korošca je posvečen poseben članek. Nadalje najdemo v poročilu članek o gospodarskem in socialnem položaju delavstva, o državnem gospodarstvu s proračunom vred.

Posebej se bavi poročilo o gospodarski in socialni strukturi oblasti in podaje tudi pregled davkov v Sloveniji.

Ves ostali del izčrpnega poročila je posvečen strankinim organizacijam in vsem ustanovam, ki stoje neposredno v zvezi in pod vplivom stranke.

Stranka ima v Mariborski oblasti 2 poslance in enega v beograjski narodni skupščini. V 40 občinah Mariborske oblasti ima naša stranka 215 občinskih odbornikov in od teh v 8 občinah tudi župana in socijalistično večino.

Stanje strankinih članov le polagoma, vendar trajno narašča. Z ozirom na različno obračunavanje ima naša stranka v 15 organizacijah v oblasti povprečno 900—1000 organiziranih članov.

Zaupnike ima naša stranka seveda skoro v vsaki večji občini v vsej oblasti, organizacije pa le v večjih industrijskih krajih.

Razveseljen pojav zaznamuje organizacija z ustanovitvijo viničarske organizacije. Polagoma si stranka utira pot tudi med revno kmečko ljudstvo.

K temu obširnemu tiskanemu poročilu je s. Eržen govoril še dodatno o važnih organizacijskih problemih in o nalogah stranke za bodoče leto. Burno odobravanje navzočih delegatov in gostov je sledilo temu poročilu.

Pred drugo točko dnevnega reda je pozdravil delegat s. Adžija iz Zagreba.

Politični položaj v državi.

Najvažnejša točka vse konference je bila gotovo ta. K tej točki je govoril naš poslanec

s. Petejan.

Njegov govor je bil temeljit in dobro zasnovan. Govoril nam je o gospodarskem budžetu države pod Koroščevo vlado, o politični reakciji, preganjanju delavstva in o zatiranju svobode. Socialna reakcija je pod klerikalno vlado začela obhajati pravcate orgije. Dnevno padajo novi udarci po delavskih plečih. Novo inozemsko posojilo, ki si ga je zajamčila klerikalna vlada pri švedskih kapitalistih, je pravcati

zločin nad delovnim ljudstvom.

kajti po tistem posojilu bodo smeli švedski bogataši za časa kakšnega delavskega štrajka brez carine uvažati za dobo treh mesecev vžigalice iz inozemstva. To se pravi, da bi moral

štrajk delavcev trajati gotovo nad 6 mesecev, predno bi prišel kapitalistom do živega.

Koroščeva vlada je svoje delavce za ceno dražjega posojila, ki je tako neugodno za naše narodno gospodarstvo, da je Poincaré na tem vprašanju skoro padel, ko je iskal posojilo za Francosko in ga je našel raje drugje, enostavno prodala. In ta stranka si upa še vedno pred ljudi, mesto da bi si zakrila obraz pred slovenskim ljudstvom.

O agrarni reformi v Dalmaciji nam je s. Petejan poročal in prav temeljito obračunal s klerikalno politiko, ki pusti

revne Dalmatince raje umirati lakote,

nego da bi jim po zakonu razdelila zemljo, ki jo še danes drži v svojih nenasitnih krempljih

mrtva roka.

O sporu med hrvatskimi in srbskimi bogataši je še prav posebno govoril in iznesel končno željo, da prične tudi naša stranka razmišljati

o reviziji ustave v državi

v pravcu federalizacije in prenosa legislativne moči na posamezne samouprave v državi.

Ko je h koncu na kratko omenil brezpomemben in nepotreben spor opozicije na jugu z našim glavnim strankinim vodstvom, kjer imajo danes Slovenci odločilno besedo in apeliral na strankino disciplino, da bo končno stranka tudi v južnih delih države postala jačja in vplivna, je končal svoj referat ob frenetičnem ploskanju navzočih delegatov.

K tej točki je sprejeta sledeča resolucija:

Resolucija

k 3. točki dnevnega reda oblastnega oblastnega zbora SSJ za mariborsko oblast »Politični položaj v državi in taktika stranke«.

I.

Oblastna konferenca SSJ za mariborsko oblast, zborujoča v Mariboru dne 11. novembra 1928, razpravljajoč o političnem položaju, nastalem v državi vsled reakcionarne politike vseh meščanskih strank, ki je dovela do fatalnih dogodkov v Narodni skupščini dne 20. junija t. l., sklene:

1. Vzame na znanje in odobri stališče in sklepe I. O. SSJ in pokrajinskega načelstva SSJ za Slovenijo ter Glavne strankine Uprave, ki se nanašajo na politični položaj in umorstvo v Narodni skupščini;

2. vzame na znanje in odobrava taktiko in delo svojega narodnega poslanca v Narodni skupščini in izven nje, pozivajoč ga, da nadaljuje svoje započeto delo v Narodni skupščini in izven nje, ne ozi-
raje se na stališče ostalih meščanskih strank, dokler mu strankini forumi ne bodo dali drugačnih navodil;

3. vzame na znanje in odobri taktiko in delo svojega oblastnega poslanca v mariborski oblastni skupščini, pozivajoč ga, da v istem smislu kot dosedaj tudi v bodoče deluje.

II.

Z ozirom na nastali položaj v državi, ki so ga zakrile vse meščanske stranke s svojo reakcionarno, protidemokratsko in protiparlamentarno politiko, ter za razčiščenje istega, oblastni zbor zahteva:

1. da se sedanja nepopolna in za delo nesposobna Narodna skupščina razpusti in da se razpišejo nove popolnoma svobodne volitve;

2. da se prouči teren za revizijo ustave, ki naj zadosti vsem upravičenim narodnim čustvom in zagotovi popolno samoupravo, politično, socialno, gospodarsko in kulturno enakopravnost, onemogoči vsako nadvlado in nasilje ter zagotovi popolno svobodo in enakopravnost delavskemu razredu v državi.

Oblastna konferenca predlaga Glavni strankini upravi SSJ, da čimprej pripravi načrt za revizijo ustave in strankinega programa v gori označenem smislu ter ga v danem trenutku predloži strankinemu zboru v razpravo in odobritev.

III.

Oblastna konferenca, povdarjajoč svoje razredno stališče, stoji na stališču sklepov dosedanjih strankinih zborov ter odklanja sodelovanje s kapitalističnimi strankami v Narodni skupščini in izven nje ter sklene, da naj SSJ brez ozira na stališče teh strank vodi samostojen boj za popolno svobodo, demokracijo, parlamentarizem in enakopravnost v državi.

Vsled tega oblastni zbor odklanja sklepe strankine opozicije sprejete na zemunski konferenci glede sodelovanja z meščanskimi strankami, kakor tudi njeno kritiko in napade na I. O. SSJ.

Poziva vse sodruge in organizacijo opozicije, da se v okviru strankinega štata in programa bore za svoja naziranja, bi stavili v nevarnost enotnost SSJ.

IV.

Oblastna konferenca najodločnejše protestira proti reakcionarni politiki sedanjega režima, kateri potom svojih organov vrši najgrša nasilja nad delavskimi zaupniki, razrednimi organizacijami in delavskim tiskom ter zahteva, da se preganjanja, hišne preiskave, protizakoniti izgoni, prepovedovanje shodov in plenjenje listov takoj preneha. Vsem preganjanim sodrugom, zaupnikom in korporacijam pošilja svoj bratski pozdrav in izjavo solidarnosti do končne zmage.

Na predlog s. Oslaka je bila po Petejanovem govoru konferenca prekinjena in se je nadaljevala ob pol 2. uri popoldne.

Popoldansko zasedanje konference.

Strankina organizacija in tisk, se je glasila tretja točka dnevnega reda. O teh vprašanjih je pač treba na naših konferencah vedno govoriti. S. Grčar je tudi to nalogo nad vse častno absolviral. Resolucija, ki je bila k tej točki sprejeta, dovolj jasno osvetljuje važnost takih referatov. Prav posebno o listih je govoril tudi s. Jelen za upravo in stavil končno predlog, da se dela na tem, da postane

»Delavska politika« trotednik.

Resolucija s. Grčarja in dodatek s. Jelen se glasi:

I.

Zbor ugotavlja enotnost in jasnost strankinega stališča v pogledu idejnih ciljev, ki so v skladu s stopnjo razvoja delavskega socijalističnega gibanja in političnega, gospodarskega in kulturnega stanja v oblasti.

Zbor ugotavlja porast politične moči razredno zavednega delavstva v oblasti in strankinega vpliva na vse panoge javnega življenja.

Te ugotovitve se družijo s spoznavanjem, da je za etapami ideološkega, programatičnega poglobljenja — za dobo zbiranja sil — dobo taktičnih diskuzij in volilnih borb — došla doba poglobitve in razširitve organizatoričnega dela.

Zahteva v demokratičnem kolektivnem predstavljanju dosledno in popolno izvedeno organiziranost delavskega razreda. — Zato postavlja zbor kot bodočo glavno nalogo izvedbo goste mreže lokalnih in okrožnih strankinih organizacij po vsem ozemlju oblastnega strankinega področja.

II.

Strankin tisk so usta organiziranega delavskega gibanja. On je tehnično sredstvo za usmerjenje proletarskih mas v razrednem smislu. Tisk tvori duhovno vezo med vodstvom strankinega gibanja in organizacijami kakor med posamezniki. Da bo proletarsko časopisje zamoglo razširiti svoj idejni vpliv na proletarske mase, je dolžnost vsega organiziranega članstva, da pri tem sodeluje, da nudi našemu tisku miselno in materijalno pomoč.

Palmerstnone, duble, velure, pletenine, krzna
sploh vse zimske oblačilne
predmete kupite najceneje
pri trvdki

L. Ornik, Maribor

Koroška cesta 9 tudi na obroke

III.

Oblastni zbor mariborske oblasti predlaga pokrajinskemu načelnstvu, da čim prej podvzame vse korake, da prične v okvirju možnosti z izdajanjem strankinih glasil vsaj trikrat tedensko. Istočasno pa oblastni zbor sklone, da se prične takoj z zbiranjem sredstev, ki naj omogočijo in pridobijo sredstva, ki so za tretjo izdajo potrebna. Predvsem se priporoča zaupnikom, da z vso poštovanostjo pridobivajo nove naročnike, uvede pa se tudi naj istočasno fond za tiskovni sklad, ki bo namenjen za tretjo izdajo. Vsak strankin član mora biti tudi naročnik enega izmed strankinih glasil.

Nato se je vršila debata, kjer so nastopali ss.: Ošlak, Komavli, Grčar, ki se je pečal z vprašanjem revizije ustave, Bahun, Adžija, dr. Topalović in Eržen ter za ženske s. Rottmannova. Zaključno besedo je imel s. Petjejan.

Novi oblastni odbor.

Nato je bil izvoljen nov oblastni odbor: Eržen, Grčar, Bahun, Fišer, Gabrijel, Hrastnik, Srebotnik, Kristofova in Wagner. Kontrola: Ozmeč, Strnad in Kac. V glavno strankino upravo: Grčar in Bahun.

Dnevni red je bil s tem izčrpan in s. Bahun je zaključil konferenco s vzpodbujajočo besedo, da bi stranka rasla in zmagovala. Ob ploskanju so se delegati razšli.

Jugoslovanstvo.

Inozemstvo se malo bavi z Jugoslavijo. In če tako ugledna nemška revija, kakor so »Sozialistische Monatshefte«, posveča kar dva članka notranjim razmeram v kraljevini SHS, pomeni, da smatra inozemska politika zadnje dogodke pri nas za usodopolne za to državo.

»Soz. Monatshefte« je znanstvena revija nemške socialne demokracije, ki danes vlada v Nemčiji. Njeni članki so vedno pisani skrajno pre-

vidno. Povdarjamo to, da bo vsakdo pravilno precenil njeno mnenje o Jugoslaviji.

V svoji zadnji (oktoberski) številki piše o Jugoslaviji sledeče:

»Narod in država Jugoslovanov sta po moralnih streljih bivšega banditskega voditelja in kasnejšega uglednega člana vladne stranke Puniše Račića prišla v krizo, pri kateri gre za biti in ne biti. Tu so bila leta 1918 združena v eno celoto plemena, ki nimajo skupnega nič drugega, kakor jezik in kri. Danes se kaže, da je bila enotnost Jugoslavije bolj ideologija, zaželjena podoba, po »intelektualnih negovan, po ljudstvu nikdar razumljen pesniški sen« (Predavec). Kaže se, da morejo vsi ti jugoslovanski ljudje čutiti le krvno plemensko sorodnost, ne pa narodno skupnost. Predvsem se kaže, da narodna skupnost sloni manj na skupnosti jezika in krvi, temveč bolj na skupnosti tradicije, boja, doživetja in iz tega izvirajočih življenskih nazorov in običajev. In prav te skupnosti za sedaj še ni v državi Jugoslovanov. Srbi, tostran Drine, Save in Donave, so se na zunaj preborili iz bizantinske in turške države v prav tako junaki kot brutalni in brezobzirni borbi, ki ni poznala nobene razlike med junakom in morilcem. Na znotraj so pa morda ravno radi tega načina boja vedno ostali — vzhodni Balkan, Bizanc. Srbi onstran treh rek, Hrvatje in Slovenci so si pa ustvarili svojo samostojno narodnost v okvirju zapadne, evropske države in s civiliziranimi sredstvi političnih organizacij. Razvodje črte Drina—Sava—Donava je zato hkrati meja kulture. Ta fronta prečani proti Srbijancem, nastala iz čuta kulturne odtujenosti, podkrepljena po doživetju gospodarskega izkoriščanja in upravne zlorabe, zadobiva sedaj svoj polen grozeči pomen s tem, da se deloma krije z drugima dvema frontama, ki prav tako majeta temelje državnosti Jugoslovanov: to je prvič fronta hrvatskega nacijonalizma in drugič fronta kmečke demokracije proti uzurpaciji države po mali vlemestni oligarhiji privilegiranih »poredic«, ki jih pozna Balkan povsod. Te tri fronte: prečani proti Srbijancem, Hrvatje proti Velikosrbom, kmetje proti cincarjem, so pod silo dogodkov zrastle v eno in od ure do ure trgajo državni okvir, ki jih oklepa.«

Svoj članek zaključujejo »Soz. Monatshefte« s to-le dobrohotno željo:

»In vendar bi ne bilo nič bolj nemunega, kakor nad vsem tem se škodoželjno veseliti, kajti bodočnost Evrope potrebuje močno, enotno, veliko Jugoslavijo; seveda tudi demokratično Jugoslavijo.«

Vidi se, da gledajo Nemci naše razmere do dna. Kaj pa naša buržu-

zija in še posebej takozvana slovenska ljudska stranka?

Te dni so v Nemčiji, Vvstriji tudi delavske, torej široke ljudske množice slavile desetletnico svojih novih republik, ki sicer niso socialistične, vendar so demokratične, to se pravi, da ima v njih ljudstvo več ali manj besede. Pri nas so pa pod Koroščevo vlado srbijski nacijonalisti protestirali, da dobi glavno mesto Bosne ob desetletnici vkorakanja srbske armade muslimanskega župana in hrvatskega podžupana. Ali z drugimi besedami: Vladajoča srbska gospoda je uvedla zakon o zaščiti korupcije in izrabljanja pred ljudstvom, ustvarila za delovne množice naravnost neznosne razmere in kot v krono vsemu temu hoče ob desetletnici ukiniti zadnje narodne pravice, češ: niste vi svobodni narod, temveč naša vojna odškodnina. In slovenska »ljud-

ska« stranka podpira daies ta velosrbski šovinizem, kakor je svoj čas podpirala habsburško reakcijo.

V »demokratsko« fronto Pribečeviča ne moremo imeti prav nobenega zaupanja, ko vemo, da je on za »svobodo« le danes, ko ne sedi v vladi.

Kdaj bodo naše ljudske množice spoznale to, da bodo imele res svojo svobodno Jugoslavijo šele tedaj, ko jo bodo same prevzele v svojo roko? Kdo je upostavljal avstrijsko, nemško, francosko, rusko republiko? Zakaj so v vseh teh državah razmere drugačne? Zato, ker se je tam proletarijat oklenil svoje socialistične stranke, ki je pomedla s črno reakcijo. Tudi pri nas se bodo razmere le slabšale, dokler ne bo ljudstvo poverilo zaupanja svoji socialistični stranki, ki se vztrajno in dosledno bori za demokratično, republikansko, svobodno Jugoslavijo.

Slovenski klerikalci podpirajo režimske intrige.

Kot levi in tigri so kričali slovenski klerikalci takrat, ko so bili v opoziciji samo zaradi tega, ker niso bili v vladi. Njihovo vedenje sedaj pa prav jasno kaže, da jim tudi ob najhujšem revolucionarnem ni bilo prav nič za kaj drugega, kakor za to, da zlezejo pod kapo beograjske buržazne klike, ki hoče absolutno vladati in odločevati zlasti v gospodarskih stvareh brez naroda. Zakaj razmere se v dotični čaršiji bistveno niso od tedaj prav nič izpremenile. Politika je taka, kakoršna je bila in intrige so enake, kakršne so bile v vseh dosedanjih režimih. Tem razmeram in tem intrigam daje slovenski klerikalizem s svojo odlično udeležbo v vladi potuho. Očitno potuho daje razmeram ravno slovenski klerikalizem, ker ne črhe niti besedice proti glavnjači, ne proti temu, da odločajo tuji faktorji, kdo bo zastopal državo zunaj, ter da nimajo poguma ali najbrže sploh ne volje, da bi se prenehalo z neprestanim izzivanjem iz vrst režimovcev in uradnikov v znanem sporu med režimovci in opozicijonalc.

Slovenski klerikalizem se lahko misljuje posmehuje, zdi se nam, da ima sadistično veselje nad tem, da se narod oziroma njega voditelji koljejo med seboj in ustvarjajo s tem vedno bolj zastrupljene razmere.

Slovenski klerikalizem se norčuje iz tega medsebojnega klanja, posmehuje se vsem očitkom glede absolutizma, in z zadovoljno slastjo piše in govori o naraščajočem šovinističnem sovraštvu, ki ga eni goje, drugi pa netijo na brezvesten način.

Tak utis dobi človek, če razmotri va dogodke in stališče meščanskih, zlasti vladnih strank, do položaja.

Vemo, da so klerikalizmu te rokovernjaške razmere v državi všeč, ker more le nad razcepljenim narodom nemoteno vladati. Ali državljani, zlasti tudi davlavstvo, ne more hladnokrvno gledati take zavratne in vseuničujoče politike.

Kje je demokracija, kje je enakopravnost in bratstvo, o čemer je ravno slovenski klerikalizem toliko bobnal svoj čas?

Jasno je, da slovenski klerikalizem danes podpira tiste razmere, ki jih je nekdanj preklinjal. Ali je takrat lagal, ali laže sedaj, ali pa morda laže vedno?

Dokaže naj, če je govoril resnico, če je demokratičen, če je za to, da se ustavi šovinistično razvnananje strastnega sovraštva nad narodom!

Dokaže naj to!

Dokazati pa more le s tem, če nastopi takoj

za razpust narodne skupščine.

Drugega izhoda tu ni več. Dokazati mora dalje to s tem, da zahteva takoj po razpustu narodne skupščine

svobodne volitve.

Ako ni režim v stanu voditi v državi demokratične parlamentarne politike, je narod, so volilci ona suverena avtoriteta, ki naj da v svobodnih volitvah pravi demokratični pravce novi narodni skupščini. Taka je dolžnost vsake demokratične stranke, ki se ne boji obsodbe naroda. Slovenski klerikalizem se pa boji sodbe in obsodbe, zato noče o volitvah ničesar slišati.

Toda pride čas, ko bo moral slišati! Volilcem pa bodi sedanje delovanje klerikalizma resen opomin!

LEO SILA:

Človek mrtvaških lobanj.

Kronika raztrganih duš.

63

Pogledal ji je v oči. Nič. Nato je vstal, vgriznil se v ustnice in že je hotel iti. Tedaj ga je zgrabila za roko. Njena je bila vsa mrzla. Pogledala sta si v oči, kot da si hočeta videti v duše. Nobene besede več nista spregovorila tisti večer. Spokojno sta sedela drug poleg drugega kot dva k drugemu usmerjena živa kipa . . .

Dva dni potem jo je čakal pred cerkvijo. Skoraj vsak dan je morala k večernicam. To je zahtevala sta se. Z velikimi očmi ga je pogledala, kot da mu hoče reči: »Odkod si se vzel, prevala mačeha. Ustrašila se ga je. Ni ga pričakovala. »Ali si se prestrašila?«

»Pa je samo rekla: Ali se niste prenašli?« »Sonja dvomi, ne more verjeti. Sliši samo lepe besede, a čustva mojega še ne čuti,« je v naglici pomislil.

»Oprostite! Vi dvomite o meni. Tudi to vzajem nase. Mučil se bom sicer še nadalje, toda radi tega, da vas prepričam, rad . . . Vem, da je težko verjeti sredi takih ljudi, kot nas obdajajo in vzgajajo, v odkritosrečno besedo. Toda dokazal vam bom, da mi boste verjeli . . . Lahko noč.« Trdih korakov, vzravnane glave je odšel. Nekaj upornega, kljubovalnega je bilo v tem. Sonja je gledala za njim . . .

Poln vere v samega sebe je hodil okrog po ulicah. Bilo mu je, da bi prenašal težke tovore, da

bi nekaj nadvse težkega opravil, da bi v Sonjinem imenu storil nekaj dobrega . . . Hotel jo je prepričati, da se ni prenašal, da čuti za njo, kot še ni za nikogar in kot še nihče ni nikoli čutil za kako dekle. Njen dvom ji je odpustil. Razumel ga je, če tudi mu ga ni utemljila.

Tema je že bila. Sneg je škripal pod nogami. Nasproti mu je prišel šepavec. Večkrat sta se srečavala in marsikaj sta se pogovarjala. Šepavec mu je večkrat omenil svoje drame.

»Dober večer, gospod Vuk.«

»O, dober večer. Ali vam ni mraz v tem slabem površniku?«

»Haha! Ne sme mi biti. Kam ste namenjeni? Ali vas lahko malo spremljam?«

»Prosim.«

Po kratkem uvodu sta prešla na njegovo dramo »Žrtve«. Odločil se je, da jo predloži »Ljudskemu odru«. Mogoče se kdo najde tam, da jo prevede. Leo ni pomislil na dolgo, kar bruhal je iz sebe: »Dajte jo meni. Prevedem jo in skušal jo bom spraviti na oder.« Obljubljeno, odločeno in čez tri tedne je že bil prevod koncipiran. Mestoma jo je popravil, tudi kaj izpustil in »Žrtve« so sprejeli v repertoar. Igrali jo bodo na predvečer delavskega praznika 1. maja . . . To je bil Leonov načrt.

Tistega večera je bdela Sonja dolgo v noč. Oče, mačeha in brat, vsi so že močno spali, ko je vzela pero in začela pisati pismo. Dolgo, predolgo pismo Leonu.

»V trenutku brezčasia pišem to pismo. Danes, ko sem videla tvoje odločne oči, ki mi vedno toliko govorijo, je vse zastalo v meni. Kako naj ti povem, kako naj ti razložim vse to . . . Svojo in

tvojo smrtno obsodbo pišem. Povedati bi ti tega ne mogla. Vem, da trpiš zaradi mojih dvomov, zaradi nevere moje. Tako tudi jaz trpim. Ljudje so mi ubili vero v življenje, bog pa mi je dal strašno, življenja žejno, cigansko dušo, nato pa me je vklepil v te štiri vlažne stene, kjer me duši, strašno duši . . . Natlačeni smo, da smo napoti drug drugega. Oče mačehi, jaz njej in sebi . . . Včasih se ne razumem. Toliko bi hotela, ko pa spoznam, da sem nesrečna hči delavca, ki komaj preživlja sebe in družino, se spokojim kot mrlič. Čemu hrepeneti, če veš, da ne dosežeš cilja? Čemu iztegati roke, če so ti prekratke . . . Vse zastoni. Ven bi hotela, ven iz teh štirih sten, na cesto življenja, v vrvež, v razvrat, da bi izživela svojo trpečo dušo, ki žaja in gladi trpi, ker preveč sanja, preveč hrepeni. To je njeno prokletstvo. Nikoli ji življenje ne bo moglo dati, kolikor zahteva duša, kolikor si želi raztrgano srce . . .

Kdo mi je vcepil ta dvom, izprašujejo vsi, ki ga občutijo. Imeti 19 let — pa biti tako neveren in poln dvomov? Nekaj nezasiščenega se zdi to ljudem, ker oni sami ne občutijo vsega tega, kar je že pretrpela mlada Sonja. Tudi ti ne moreš razumeti, ker ni še dolgo, odkar so se ti začele odpirati oči in še sedaj si jih zatiraš s senco svojih hrepenenj.

Povedala ti bom zgodbo, strašno zgodbo o mladi Sonji, ki je prezgodaj občutila življenje.

13 let je imela takrat in vojna se je nagibala že h koncu. Zato je bilo kruha že malo, ljubezni pa nič več. In poslali so mlado Sonjo večkrat na deželo z nahrbtnikom, da je nakupila moke, vsega, kar je mogla dobiti. Dobro in slabo.

Dnevne novice.

Sodr. Vičič iz Chicaga, ki je za časa svojega bivanja v Sloveniji zapustil povsod najboljši spomin, nam je poslal iz Neapolja, na potu v Ameriko, najlepše pozdrave na vse sodruge v Sloveniji, z željo, da bi njihovo delo rodilo največje uspehe v dobro proletarijata. Sodr. Vičič želi, da bi slovensko delavstvo našlo spet svojo moč in z vztrajnim delom in vztrajno borbo priborilo narodu oropane pravice. Odličnemu sodruhu Vičiču vračamo njegove iskrene pozdrave, mu želimo srečno pot v novo domovino in obilo uspeha njemu in vsemu ameriškemu delavstvu v borbi za socialno emancipacijo.

Odobravanje taktike Socijalistične Stranke Jugoslavije. V nedeljo je imela ljubljanska krajevna organizacija polletni sestanek, na katerem smo zvedeli, da je krajevna organizacija narasla v zadnjem polletju za 77 članov. Delovanje organizacije je živahno. Uvedejo se poleg drugega dela tudi redni diskuzijski sestanki. Organizacija je ob tej priliki pozdravila tudi počaščenega spomina pokojnega Viktorja Adlerja, kateremu so odkrili v pondeljek na Dunaju spomenik ob proslavi desetletnice republike. Z ozirom na politično razmerje v državi je krajevna organizacija soglasno izrekla zaupnico izvršnemu odboru v Beogradu, pokrajinskemu načelstvu za Slovenijo in poslancu s. Petejanu, zavedajoč se, da je sedanji politični položaj, ko uganja buržuazija na eni strani diktaturo in terorizem, na drugi strani pa brezvestno demagogijo iste stranke, ki so prej terorizirale in podpirale hegemonistično klikarstvo in krivičnost, najugodnejši, da se delavski pokret upostavi ideološko kot celota, iz katere se mora razviti močna socijalistična stranka. Naše geslo je: z združenimi močmi po enotni ideološki poti k okrepitvi našega pokreta in politični moči. Taktična vprašanja v pokretu so vprašanja diskuzije in sporazuma, ne pa cepjenja in slabljenja socijalističnega gibanja.

Vlada za sporazum. Tako pišejo režimski listi. In morajo pisati tako, čeprav na drugi strani vlada in režimovci dopuščajo, da se ubogi jugoslovanski narod gnjavi z razvnamanjem šovinističnih strasti. Mislijo si pač: naravna sila, moralna pravica je na strani nezadovoljencev, zato moramo havzirati s svojim sporazumom v — časopisju. Sklepal bomo pa sporazum takrat, kadar nam bo zajamčena hegemonija in prostost delovanja v tem zmislu, kakor doslej. Tako izgleda ta igra. Posredovalec inž. Savčić je predložil propozicije za razprave glede sporazuma. In ko se posvetujejo šefi režimskih strank ter vlada, bo dr. Korošec povedal, kakšno je njegovo stališče napram zahtevam, ki jih ima opozicijska koalicija. Bojimo se, da to mešetarenje ne bo dovedlo do pametnega zaključka. Dr. Korošec in njegova vlada bi v tem slučaju, če bi bila demokratska, vprašala enostavno narod se tem, da odstopi in da razpisati nove svobodne volitve. Sedanja akcija pa izgleda kot komedija, v katero nihče ne more imeti zaupanja.

Pribičević je povedal, da je pred enim letom snoval široko koalicijo (klub demokracije) z Radičem. V to koalicijo naj bi bili vstopili poleg Radičevcev tudi zemljoradniki, muslimani in Davidovičevci. Davidovičevci pa so zahtevali, da naj se samostojni demokrati združijo z njihovo stranko. Radič in Pribičević pa sta se posvetovala in spoznala, da bi se s tem hotelo samo vzeti samostojnost akcije Pribičevićevim demokratom. Zaradi tega tudi ni prišlo do velike koalicije, ki bi bila pustila radikale v manjšini. Na drugi strani je pa Davidović hotel imeti veliko vplivno stranko, ki bi bila sama ali pa v zvezi z manjšimi strankami v državi pomembnejši protiutež proti radikalom. — Kakor pa vidimo, demokracije pri teh strankah še ni.

Ljubljansko Kranjsko hranilnico je kupil ljubljanski oblasni odbor za 5.460.000 Din. V kupni ceni je zapadeno tudi dramsko gledališče.

IV. kongres Delavskih zbornic. 23. in 26. novembra se bo vršil v Beogradu IV. kongres Delavskih zbornic z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev kongresa; 2. delo Delavskih zbornic (poročila Sava Muzikravić); 3. gospodarski položaj (poročila Živko Topalović); 4. delavsko pravo in socialno-politične zahteve (poročila Filik Uratnik); 5. delavsko zavarovanje (poročila Vladimir Pfeifer). Na kongresu sodelujejo s pravico odločevanja delegati Delavski zbornici za Srbijo, Vojvodino, Hrvatsko in Slavonijo, Bosno in Hercegovino, Dalmacijo ter Slovenijo. Poleg tega imajo pravico udeležiti se diskuzije (brez pravice glasovanja) po en delegat vseh, pri Delavskih zbornicah registriranih sindikalnih organizacij. Kongres se bo vršil v novi zgradbi Delavske zbornice v Beogradu, Nemanjine ulica 34.

Režimovci in opozicionalci se jeze na dr. Korošca, ker je dal zapleniti nekaj listov. V Beogradu sta bila zaplenjena celo »Vreme« in »Politika«, ki imata za seboj ugledne režimovce. Vprašanje je samo, kakaj režim ne prime pravih krivcev za ušesa. Papir že prenese tako navidezno kazni, zlasti, če ima dobre mecene. Beograjski listi pravijo, da se še nikdar ni tako kršila tiskovna svoboda kakor sedaj. In vendar vsi hegemonisti delajo tako, kadar jim teče voda v grlo.

Dr. Spaho grozi dr. Korošcu, da izstopi iz vlade. Ob priliki volitve župana v Sarajevu so priredili demonstracije, pri katerih so radikali klicali: »Proč z dr. Spahom!« Dr. Spaho je zahteval zadoščenje. — Vdane ljubezni torej le ni med režimovci.

»Slovenec« popravlja besede, dejstev pa ne. Res je, da režimske stranke spletarijo med seboj in res je, da spletarijo tudi glede vprašanja ukinitve spora med režimovci in opozicijo. Slovenski klerikalizem pa to pestuje v četvrti režimski koaliciji. Samo to smo povedali. — Kar se pa japonske kulture tiče, je pa tam delavstvo suženjsko zatirano. Do zadnjega časa se jim ni dovoljevalo niti strokovnih organizacij. Na precej visokem stališču je na Japonskem japonska »farška« kultura, izvzemši inteligenco. — Torej le ne bodite prešerni v zakrivanju svojih velikih grehov, ki niso v nobenem soglasju z vašo »politiko« pred par leti.

Grajski kino / Union kino

18. novembra 1928:

Kralj vseh kraljev

Da se ne pozabi. »Pondeljek« poroča, da je na zadnjem shodu KDK v Prevaljah, na katerem sta poročala dr. Pivko in dr. Kukovec, podal v imenu mežskih bernočevcev tudi Vinko Möderndorfer solidarnostno izjavo. To beležimo za slučaj, da bi se nas z gotove strani še napadalo kot socijalpatrijote in zavezničke demokratov.

Zagrebski župan Heinzl je moral odstopiti. Sedaj gre za volitev novega župana. Opozicijski listi pa poročajo, da so zagrebski klerikalci intervenirali pri dr. Korošcu, da Heinzl ostane še dalje župan. Ako ne bi bil občinski svet s tem zadovoljen, bo občinski svet razpuščen in postavljen komisar. — Tudi to je — demokracija in občinska avtonomija, kaj ne da!

Poljski socijalni demokrati so imeli svoj kongres. Zavzeli so odločno stališče proti predsedniku Pilsudskemu, ki hoče vladati absolutistično in izvesti politični državni udar. Za predsednika stranke je bil izvoljen s. dr. Diamond. — V svrhu dosega političnega vpliva v navedenem pravcu, so se zvezali k sodelovanju z obema demokratskima kmetiškima strankama.

Izseljevanje iz Jugoslavije. V mesecu avgustu 1928 se je izselilo iz države 1923 oseb, 180 več kakor isti mesec lani. V tem letu se je pa izselilo 14.389 oseb. Samo iz Slovenije 293.

Nova umazana afera. Dragotin Dinić je dobavljal motorje za vojaško letalstvo. Kot posredovalca se je poslužil kapetana Matijeveća, ki je šel kupovat motorje v inozemstvo. Kupil je slabe motorje in Dinić je prejel 970.000 Din provizije, od katere je dal nekaj tudi drugim svojim zaveznikom. Matijeveć bi bil moral dobiti 100.000 Din, Dinić pa mu je dal le 60.000 Din. Med njima je nastal prepir. Matijeveć se je z nekim pismom še bolj zapletel v Dinićeve mreže in se končno sam usmrtil. Po njegovi smrti so našli med njegovo ostalino dokaze za to korupcijo. O tej stvari poročajo beograjski listi. Motorji so bili baje stari, popravljani in zaradi tega ni čudno, da je bilo že toliko letalskih nesreč. Nekaj groznega je to, kako povsod se vrši korupcija.

Kako monarhisti proslavljajo republiko. Letos se obhaja prva desetletnica zmage in poraza ob enem. Prirejajo se razne manifestacije, ki so pa mnogokrat v resnici demonstracije. Tako je n. pr. te dni priredil avstrijski državni kancler in prelat Seipel na dunajski univerzi proslavo republike — ker monarhije ne upa javno proslavljati. Gospod Seipel je pri tej proslavi imel predavanje in da bi pri tem republikanci preveč ne motili, zato je izdal vstopnice, od katerih so dobili socijalistični študentje samo 200, vse ostale pa so dobili antirepublikanci. Ko so socijalistični študentje klicali: »Živela republika!«, so bili potisnjeni ven, češ, da provocirajo. Med tem je večina na »proslavi« klicala: »Doli z republiko!«

Izpremembra vlade v Rumuniji. V rumunski zbornici so imeli veliko večino liberalci. Nacijonalna kmetiška stranka, ki jo vodi Julij Maniu, sedmograški Rumun, sploh ni hotela sodelovati z liberalnim režimom, tako da je končno moral odstopiti. Nova vlada je takoj sklenila razpustiti skupščino in bodo volitve zanj 12., za senat 15. decembra. Novi skupščini se sestane 22. decembra. V Rumuniji je jako ugodno razpoloženje za novo vlado, zato bo tudi nova vlada najbrže dobila veliko večino v novi parlament. V Rumuniji bo v enem mesecu nova vlada in nova zbornica, pri nas se pa pretepamo že celo leto za nove volitve, pa jih še vedno ni.

Hoover novi predsednik Zedinjenih držav. Rezultat volitev v Zedinjenih državah je pravzaprav presenetljiv, ker se je bilo nadejati, da ne bo velike razlike glasov med Hooverjem in Smithom. Izid volitev je pa pokazal drugo lice: Republikanec Hoover je dobil od 531 volilnih mož 467, demokrat Smith pa le 64 ter najbrže en socijalist. Hoover nastopi mesto predsednika dne 4. marca 1929.

Razprava proti morilcu Punišu Račiću se bo vršila sredi meseca decembra tl.

Vprašanje kralja na Ogrskem. V ogrskem parlamentu je stavil Rassay interpelacijo, kaj je z vprašanjem upostavitve kraljevine. Vlada je odgovorila, da to vprašanje še ni aktualno, ker bi se inozemstvo razburjalo in interveniralo. Čim bo to vprašanje rešeno z inozemstvom, se bo definitivno rešilo tudi doma. — Pripravljajo potemtakem pot — kralju!

Ognjenik Etna na Siciliji je pričel bljuvati. Lava je uničila že več krajev in mestec Mascali (10.000 prebivalcev). Tok lave, ki je 400 metrov širok, zajema tudi mestec Nuziata. Prebivalstvo zapuša kraje, vinograde in polja ter beži v notranjost otoka.

Morilec predsednika Obregona je bil obsojen na smrt in nuna-prednica nekega samostana, mlada Conzeption, ki je morilca nagovarjala k umoru, pa je prejela 20 let ječe. »Slovenec« je nuno sprva proglasil za vlačugo, sedaj pa jo brani, češ, da je nedolžna.

Na Japonskem se je vršilo te dni kronanje novega mikada in da bo pri tej priliki »red in mir« bolj siguren, je vlada dala okrog 6000 anti-dinastov zapreti.

Nedeljski pouk v obrtno-nadaljevalnih šolah za vajence in vajenke je v Ljubljani ukinjen. Pouk se bo vršil samo ob delavnikih.

Maribor, Koroška cesta

1 KARO 9
čevlji za naporno službo

so v ceni in kvaliteti brez konkurence!!

Tudi portugalska vlada je odstopila. K odstopu jo je prisilila vojaška stranka. — Militarizem dobiva vpliv!

Velike poneverbe v sovjetski trgovinski delegaciji v Berlinu. Litvinov, brat umorjenega ljudskega komisarja, je kot šef trgovinske delegacije v Berlinu neupravičeno izdal menic za nad štiri milijone zlatih mark. Pomagal mu je pri tem neki Holzmann, ki je že znan iz podobnih afer. Litvinov je zbežal v Pariz, kjer ga zasledujejo.

Afera Thälmann—Wittori je pred nekaj tedni dvignila v Nemčiji mnogo prahu. V hamburški komunistični centrali so bili poneverjeni veliki zneski z vednostjo uglednega strankinca funkcionarja Thälmana. Radi velikega ogorčenja v lastni stranki je bila centrala prisiljena Thälmana suspendirati. Par tednov nato so se pa poštene komunisti začudeno spogledavali, ker je bil Thälmann postavljen zopet nazaj v svojo funkcijo, kakor da se ni nič zgodilo. To se je zdaj pojasnilo. V vseh zadevah komunistov odloča Moskva. In Thälmann je pristaš Stalinov in ker je Stalin zainteresiran na tem, da se njegov kurz vzdrži tudi pri nemških komunistih, zato skrbi, da so ljudje na vodilnih mestih zanj sigurni. Poštene člani moskovske eksekutive, kakor Tomsy, Buharin (šefredakter »Pravde«) in Leninova sestra, so se vrnitvi Thälmana odločno uprli, češ, da bi to zamoglo popolnoma omajati zaupanje v stranko. Ali Stalin gre preko tega in si prizadeva na vsa vodilna mesta spraviti svoje pristaše. Sedaj intrigira proti Buharinu, ki bi ga rad odstavil kot šefredakterja in skuša za to mesto pridobiti Zinovjeva, ki se je baje spokoril. Prav vse tako, kakor je opisal Gladkov v šestnajstem poglavju romana »Cement«.

Naša se je damska ročna torbica z legitimacijo, glasoča se na ime Barbara Mlakeš, Sv. Lenart v Slov. Gorah. Dobi se v upravi »Delavske Politike« in »Volksstimme«, Maribor, Ruška cesta 5.

V zadnjem dopisu iz Artiča nam je naš zanimivi tiskarski škrat proglasil, s. Petejana za zagovornika zvišanja davkov. Upamo, da so si čitatelji sami popravili smisel, da je s. Petejan govoril za znižanje, in ne za zvišanje davkov.

Pazite pri nakupu čevljev na znamko

»KARO«

na podplatih. Ti čevlji so si priborili dober glas radi svoje dobre kakovosti in prikladne mere. Prepričajte se enkrat o vseh prednostih »Karo«-čevljev s poskusnim nakupom. »Karo«, Maribor, Koroška cesta 19.

Štatut socijalistične stranke Jugoslavije.

§ 44.

Nadzorstvo ima vsak čas neomejeno pravico, pregledati strankine račune, knjige in strankino blagajno, in ima dolžnost, da vsako četrtletje overovi strankino bilanco. Njegova dolžnost je tudi, da predloži strankinemu zboru poročilo o svojem delovanju.

Sejam strankinega načelstva in izvršnega odbora lahko prisostvujejo tudi člani nadzorstva, in imajo pravico udeleževati se diskusije. Pri političnih vprašanjih imajo tudi pravico soodločevati. V organizacijskih in denarnih vprašanjih imajo pravico samo do udeležbe pri diskusijah, ne pa tudi do soodločevanja.

IX. Vodstvo oblastnih strankinih organizacij.

§ 45.

Vodstva oblastnih strankinih organizacij in njih nadzorstva se volijo na oblastnih strankinih zborih. Njih sestavo in število članov se določa s statutom oblastne stranke organizacije.

§ 46.

Vodstvo oblastne stranke organizacije je dolžno celokupno strankino agitacijo v svoji oblasti voditi, delovanje lokalnih organizacij in strankin tisk, ki izhaja v določeni oblasti, nadzorovati, vsake tri mesece mora strankinemu izvršnemu odboru predložiti poročilo o svojem delovanju in pregled o stanju organizacij svoje oblasti, koncem leta pa, vsaj do 1. marca, pa letno poročilo, ki mora vsebovati: stanje lokalnih organizacij po njih članstvu in premoženju, pregled čez agitacijsko delo in prizadevanja za ustanovitev novih organizacij, pregled o političnem in kulturnem delovanju, o volilnem gibanju, pregled čez dohodke in izdatke oblastne organizacije, kakor tudi čez vse druge važnejše dogodke v oblastni in lokalnih organizacij.

Navodilo za omenjena letna poročila bo izdelal izvršni odbor.

§ 47.

Oblastni strankin zbor določi število članov za vodstvo oblastne organizacije, ki ga voli. Vodstvo oblastne organizacije se konstituira po svoji izvolitvi na oblastnem strankinem zboru sledeče: izbere iz svoje srede enega predsednika, njegovega namestnika, enega blaginika ter enega ali več zapisnikov.

V vodstvo oblastne organizacije se lahko pričnejo tudi zastopniki vseh onih organizacij, ki imajo pravico do zastopstva v strankinem načelstvu.

§ 48.

Oblastni strankin zbor voli tudi tri člane v nadzorstvo.

X. Vodstvo lokalnih organizacij.

§ 49.

Vodstvo lokalne organizacije voli in izpolnjuje letni občni zbor članov, vodstvo vplačilnic pa določa oblastno strankino načelstvo na predlog strankinih članov določenega kraja.

§ 50.

Vodstvo lokalne organizacije sestoji iz pet članov in treh članov nadzorstva, ki se sami konstituira.

§ 51.

Vodstva lokalnih organizacij in vplačilnic so dolžna predlagati oblastnemu strankinemu načelstvu mesečne izkaze o svojem poslovanju in morajo točno po statutu svoje materialne dolžnosti napram stranki izvrševati.

§ 52.

Vodstva lokalnih organizacij morajo:

- Vršiti agitacijsko in organizatorično delo v svojem kraju in njegovi okolici, kjer še ne obstoje druge organizacije.
- Razširjati strankin tisk.
- Skrbeti, da se izvršujejo vsi sklepi strankinega zbora, strankinega načelstva in oblastnega strankinega odbora.

MALA NAZNANILA.

JOSIP MLINARIČ

priporočam svojo bogato zalogo
galarierije, specerije, hišnih
in kuhinjskih potrebščin.

Maribor, Glavni trg št. 17.

I. Bukova drva

cela in rezana, trboveljski premog in
butare ter vsakovrstne rezan in tesan les

Alojz Piščanec

Državna cesta, vis-à-vis Mariborski dvor

Enkratna ponudba.

Vsakdo, kdor za pol leta, t. j. za čas od 1. aprila do 30. septembra naroči ali pa obnovi naročnino za Radiowelt, dobi po svoji volji eno izmed tukaj navedenih treh knjig od Hans Günther u. Dr. P. Stuker in sicer: Radioexperimente, Mk 3.80; Radio-technisches Lexikon, Mk 3.60; Wo steckt der Fehler? Mk 4.— zastonj. Naročite se še danes! Samo oni abonenti imajo pravico do premije, ki pošljejo naročnino do 10. IV. in 1 S (šiling) za pošto in zavojnino.

Tvornica štopiljk

in prodaja v to stroko spadajočih potrebščin

T. Soklič

Maribor, Aleksandrova c. 43.

L. Mikuš, Ljubljana, Mestni trg 15

DEŽNIKI.

Na malo.

Ustanovljeno 1839.

Na veliko.

Telefon 2282.

ČASNA ROČKA

Za poznavalca običajen
užitek. za novina nov doživljanje

d) Skrbeti, da izvršijo člani svoje dolžnosti do stranke in svoje prispevke točno vplačujejo.

e) Da pristojni višji strankini organizaciji na njo odpadajoči del prispevkov točno nakazujejo.

f) Da odločajo v vseh predlogih in prizivih svojih članov, jih redno seznanjajo z vsemi vprašanji, ki jih zanimajo in kjer je treba, da se za nje tudi zavzamejo.

g) Da se v vseh strankinih poslih in sklepih strogo drže odločb statuta, sklepov strankinega zbora, odredb in navodil strankinega načelstva in izvršnega odbora ter oblastnega strankinega odbora.

h) Da vpošiljajo redna letna poročila o svojem poslovanju in stanju organizacije oblastnemu strankinemu odboru najpozneje do 1. februarja prihodnjega leta.

(Dalje prihodnjič.)

Kultura.

Umetnostna razstava slovenske socijalne grafike. Da se smisel in ljubezen do naše likovne umetnosti vzbudi tudi v najširših plasteh našega naroda, je sklenil odbor Umetniške Maticе, da priredi po vseh večjih krajih razstavo slovenske socijalne grafike. Ker imajo naši umetniki med svojimi graf. deli mnogo socijalnih motivov, bo ta razstava zelo zanimiva in kot taka prva pri nas. Razstava bo odprta v Trbovljah, v centru našega delavstva, ki še nikoli ni imelo prilike uživati te panoge umetnosti ter bo od tod prenešana v vsa večja mesta (Celje, Maribor, Kranj, Kočevje, Novomesto itd.) ter v vse večje delavske revirje (Hrastnik, Zagorje, Trzin, Jesenice itd.). Ista razstava bo na jesen prenešana v inozemstvo. Na ta način bo slovenska likovna umetnost gotovo mnogo pridobila. Spoznal in vzljubil jo bo narod, kar mu je bilo do sedaj (razen

Ljubljane in Maribora) onemogočeno. P. n. umetniki naj čimprej pošljejo svoje prijave. Razstava bo v januarju. Natančnejši datum bomo pravočasno objavili. Naslov: Umetniška Matica v Ljubljani, Dunajska cesta 35. Odbor.

Vestnik „Svobode“.

Predavanje o Upton Sinclairu. Mariborska »Svoboda« je proslavila petdesetletnico Uptonu Sinclairu z zelo uspešnim predavanjem, ki se je vršilo v soboto zvečer v Ljudskem domu. Udeležba je bila prav lepa, pevski zbor je zapel delavsko himno, nakar je sohr. Golouh v daljšem predavanju orisal literarno delo Sinclaira, njegovo dobo in milje, ob napeti pozornosti poslušalcev. Recitali so se tudi posamezni odlomki iz njegovih del, ki so vzbujali upravičeno priznanje. Soderužica Nekovarjeva je lepo podala odlomke iz »Džungle« in iz »Iimmie Iligiusa«, nakar je pevski zbor zapel »Marselejo«. Lep večer.

Preselitev »Svobode«. Centrala »Svobode« in ljubljanska podružnica imata od slej svoje prostore v palači Delavske zbornice na Miklošičevi cesti, levi vhod, 1. nadstropje, levo. Vse dopise naslavljajte na ta naslov.

»Svoboda« Jesenice sklicuje svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 9. decembra ob 9. uri dopolne v dvorani Delavskega doma na Savi.

Ptuj.

Prosvetni odsek Del. zbornice, podružnica Ptuj priredi v četrtek, dne 15. novembra ob pol 8. uri zvečer v dvorani hotela »Slon« predavanje Stari Rim, Forum Romanum, Palatin, s skioptičnimi slikami. — V izobrazbi je naša moč! Zato vabimo vse delavstvo, da se tega predavanja polnoštevilno udeleži. Vstopnina 2 Din. — Odbor.

Trbovlje.

Naznanilo! Spoštovanemu trboveljskemu prebivalstvu podpisani najuljudneje naznanjam, da sem si z ozirom na to, ker sem slišal, da so cene avtovožnje v Trbovljah precej visoke, nabavlil najnovejši in najudobnejši večji avto in se radi slabih časov odločil, da bom pričel prevažati cenjene potnike v najkrajšem času po sledečih, stalno znižanih cenah: Od kolodvora do Sušnika Din 2.—, od kolodvora do pošte L Din 3.—, od kolodvora do Brežnika Din 4.—, od kolodvora do trga Trbovlje Din 5.—. Za obilen poset se priporoča Ferdinand Arženšek.

Ali ste že krili?
svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38 Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnе pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.

Zbirajte za
tiskovni sklad

NAZNANILO

Naznanjam cenj. občinstvu
da sem otvoril na
Koroški cesti št. 47

trgovino z mešanim blagom

Priporočam se cenjenemu
občinstvu za obilen poset.

Fran Žlender.

CENENO ČEŠKO PERJE

Benedikt Sachsel, Lobez št. 19 u Plznu, Českoslovaška.
Poštne pošiljke rabijo iz Českoslovaške v Jugosl. približno 10 dni.

Samo
Koroška
cesta
47